

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Qualis hæc inter Essentiam & Relationes distinctio virtualis sit,
declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Vim hujus
argumenti,
adversari
nullo modo
effugiunt.

argumenti non effugiunt, quod meo iudicio probat, à parte rei, & ante omnem operationem intellectus, inter Essentiam divinam, & esse Patrem, admitti distinctionem aliquam debere, sed hanc certum est non esse realem: ergo est virtualis.

SECTIO SEXTA.

Qualis hæc inter Essentiam & Relationes distinctio virtualis sit declaratur.

I.
Virtualis distinctio declaratur.

POSTREMIS hæc tribus sectionibus ostendimus virtuales distinctionem ad altissimum Trinitatis mysterium declarandum esse omnino necessariam; nunc qualisnam hæc distinctio sit, enucleatius discutendum.

II.
Prima virtualis distinctio accipitur.

Virtualem in se distinctionem habere primò id dicitur, quod realiter unum cum sit, est virtute multiplex, utpote quod variarum in se rerum perfectiones continet, variisque producere potest effectus. Sic homo virtualiter multiplex est, quippe qui & plantæ, & bruti habet prædicata, vegetandi nimirum vim, & sentiendi, eorumque exercere potest operationes. Hinc constat huiusmodi virtualitatem, omnium maximam esse in Deo, utpote qui rerum omnium creatarum perfectiones in se unus complectitur, atque eorum effectus, ut calorem ignis, frigus aquæ, & sic de cæteris potest solus, modoque longè excellentiore, producere. Sed hæc non est illa virtualis distinctio, de qua præsens instituitur quaestio, quippe quæ, ut vidimus etiam in creaturis reperitur, ubi una frequenter, plurium in se virtutem continet, earumque operationes exercet.

Hæc virtualis distinctio, etiã in creaturis reperitur.

III.
Qua sit distinctio virtualis, de qua loquimur in præsentia.

Distinctio itaque virtualis, de qua in præsentia loquimur, in eo sita est, quòd in eadem re indivisibili sit virtus ad duo prædicata, secundum se contradictoria, ut ad produci & non produci, communicari & non communicari, & id genus alia. Hæc tamen, licet in se sit contradictoria, nihilominus respectu hujus rei non sunt contradictoria: sicut enim in subiectis realiter distinctis produci & non produci, non sunt contradictoria, ut quòd Petrus producat, Paulus non producat, quia hic est subiectum realiter duplex: ita in re illà indivisibili, cui huiusmodi prædicata competere (qualis ob infinitam suam perfectionem est Deus, & solus Deus) non sunt contradictoria, quia res illa est virtualiter duplex, & hac in re æquivalet duobus subiectis realiter distinctis. Qua de causâ hæc distinctio est, non formaliter, sed virtualiter realis, seu virtute æquivalens reali.

Hæc distinctio est, non formaliter, sed virtualiter realis.

IV.
Prima sententia negat Deo hæc distinctionem virtuales.

Huiusmodi itaque distinctionem virtuales in Deo non reperiri, mordicus defendunt recentiores aliqui, secuti, ut videtur, Patrem Vasquez 1. p. disp. 120. cap. 6. num. 26. & P. Granado de Trinitate tract. 3. disp. 3. sect. 4. quos latè impugnavi supra, sectione 3. & 4.

V.
Secunda & probabilior sententia hæc distinctionem in Deo admittit.

Secunda sententia communior, & probabilior hæc distinctionem in Deo admittit: ita Valentia 1. p. disp. 1. q. 13. punct. 3. ad tertium, & Disp. 2. q. 4. p. 1. & q. 13. p. 1. secutus Cajetanum hic, q. 30. n. 1. Herice hic, Disp. 12. n. 5. Tannerus 1. p. disp. 2. q. 2. dub. 2. & Disp. 4. q. 1. dub. 4. & quaest. 3. dub. 3. n. 6. Arriaga hic, disp. 42. sect. 5. n. 51. asserens hæc distinctionem à nullo ex Catholicis negari posse: estque communissima inter recentiores opinio, quam etiam sententia R.P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

tiam tenere videtur Suarez hic, lib. 4. de Trin. cap. 4. n. 18. Hanc conclusionem, & necessitatem distinctionis hujus virtualis fusè probavi supra sect. 3. & quinta.

Dico itaque à parte rei, & independentè ab omni operatione cuiuscunque intellectus creati, esse in Deo Essentiam & tres Personalitates, seu Relationes, inter se realiter, ab Essentiâ virtualiter distinctas. Natura divina, seu Essentiâ Filio communicatur; Esse Patrem, seu generare, secundum fidem, ut videmus, eidem non communicatur. Personalitas, seu Relatio Filii producitur, Essentiâ Filii non producitur. Uno Hypostatica non terminatur immediatè ad Naturam seu Essentiam, sed ad Personalitatem Verbi, & sic de aliis, quæ omnia à Theologis passim conceduntur, nec à quoquam negari possunt, & distinctionem aliquam à parte rei, ut dixi, inter hæc prædicata apertè arguunt, non realem, fide enim certum est Relationes ab Essentiâ, non distingui realiter: ergo virtualiter.

VI.
Sententia nostra de distinctione virtuali magis explicatur.

Id verò notandum, quamvis inter Essentiam & Relationem, Filiationis exempli gratiâ, detur distinctio virtualis, nullo tamen modo est concedendum eas esse duas formalitates actualiter distinctas: si enim à parte rei actualiter distinguantur, & sint duæ; distinguuntur realiter, ut supra sectione secundâ, & Disp. 5. sect. 6. num. 6. 7. & 8. diximus contra Scotum.

VII.
Essentiâ & Relatio non sunt duas formalitates actualiter distinctas.

A parte rei ergo est unum Ens simplicissimum, nullam actualem distinctionem, præterquam inter Personalitates, quæ realiter inter se distinguuntur, admittens. Est tamen hoc Ens virtualiter multiplex, seu virtutem plurium in se ita complectens, ut prædicata ex se contradictoria circa illud versari possint, perinde ac si esset res plures realiter distinctæ; eademque per hæc virtuales distinctionem, præstare potest, quæ per distinctionem illam actualem ex naturâ rei à Scotistis statutam, à quibus in hoc tantum discrepo, quòd illi inter Essentiam & Relationes actualem distinctionem statuunt, ego solummodo virtuales, quæ in re infinite perfectionis tantundem potest, atque actualis in rebus limitatis, realiter distinctis.

VIII.
Deus est Ens, ab uno, virtualiter plura.

Quare appositisimè Suarez hic, lib. 4. de Trin. cap. 4. num. 15. hæc distinctionem vocat Virtuales ex naturâ rei. Non videtur, inquit, simpliciter appellanda ex naturâ rei, nisi cum addito, Virtualis ex naturâ rei, quæ est ipsissima nostra sententia. Addit quidem num. 18. ex parte nostrâ esse distinctionem rationis, quia scilicet nobis præbet fundamentum, Essentiam à Relatione, & hæc ab Essentiâ præcindendi, easque inadæquatè conceptibus representandi, quam ob causam, eam vocari etiam posse ait, rationis ratiocinata. Ex parte rei tamen, inquit ibidem, est distinctio virtualis. Molina quoque 1. p. q. 28. art. 2. Disp. 2. hæc distinctionem vocat Virtuales ex naturâ rei. Eodem etiam modo eam vocandam asserit Tannerus citatus, atque esse communem Doctõrum sententiam.

IX.
Hæc distinctio est virtualis ex naturâ rei.

Cur interdum vocatur ratiocinata.